

UZASADNIENIE

19 marca 2019 roku G. A. złożyła w Sądzie Okręgowym w Łodzi pozew przeciwko (...) spółce akcyjnej w (...) z siedzibą w Ł. (dalej także jako pozwana ad 1) o ustalenie, że:

1. w okresie od 29 marca 2004 roku do 30 kwietnia 2016 roku nie zaistniały uzasadnione przesłanki do złożenia przez nią, jako członka zarządu pozwanej wniosku o ogłoszenie upadłości pozwanej;

ewentualnie, że:

2. powódka, jako prezes zarządu pozwanej, nie ponosi winy w niezgłoszeniu w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 30 kwietnia 2016 roku wniosku o ogłoszenie upadłości pozwanej.

Powódka wskazała, że we wskazanym w petitum pozwu okresie pełniła funkcję prezesa zarządu pozwanej ad 1. Obecnie (...) Urząd Skarbowy w Ł. prowadzi postępowanie w zakresie jej odpowiedzialności na podstawie art. 116 § 1 ordynacji podatkowej, jako prezesa zarządu pozwanej ad 1, za zobowiązania podatkowe pozwanej ad 1, pomimo, że we wskazanym okresie nie zaistniały przesłanki do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości pozwanej, ewentualnie – jeśli takie przesłanki zaistniały – to powódka nie ponosi winy za niezgłoszenie tego wniosku. W ocenie powódki posiada ona interes prawny w ustaleniu w trybie przewidzianym w art. 189 k.p.c. faktów prawotwórczych, które wyjaśnią jej sytuację prawną.

(pozew – t.I, k.1-32)

Postanowieniem z dnia 17 maja 2019 roku Sąd postanowił sprawdzić z urzędu wartość przedmiotu sporu określoną przez powódkę na kwotę 137.353 zł, zaś postanowieniem z dnia 28 czerwca 2019 roku ustalił tę wartość na kwotę 12.030.341,96 zł.

(postanowienie z 17.05.2019 – k.90; postanowienie z 28.06.2019 – t.I, k.101)

Prawomocnym postanowieniem referendarza sądowego z 6 września 2019 roku powódka została zwolniona od kosztów sądowych w zakresie opłaty od pozwu ponad kwotę 20.000 zł.

(postanowienie referendarza sądowego z 06.09.2019 – t.I, k.144; postanowienie z 04.10.2019 – t.I, k.152)

Pozwana (...) spółka akcyjna w (...) w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Zarzuciła, że powódka żąda ustalenia stanu faktycznego, a nie prawa, co jest niedopuszczalne na gruncie art. 189 k.p.c. Nadto podniosła, że nie jest biernie legitymowana w niniejszej sprawie, bowiem ani nie jest stroną spornego z powódką stosunku prawnego, jak też nie zagraża jakimkolwiek prawu powódki, jak też nie ma jakiegokolwiek interesu prawnego w ustaleniu, czy powódka dopełniła swoich obowiązków w złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości pozwanej.

(odpowiedź na pozew (...) S.A. w likwidacji – t.I, k.187-193)

Postanowieniem z 24 listopada 2020 roku Sąd postanowił na podstawie art. 59 k.p.c. powiadomić Prokuraturę Okręgową w Łodzi o uznaniu za jego udziału w niniejszym postępowaniu za potrzebny.

(protokół rozprawy z 24.11.2020 – t.II, k.236)

Pismem z dnia 10 grudnia 2020 roku Prokurator Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 7 k.p.c. oraz art. 60 § 1 k.p.c. zgłosił swój udział w niniejszej sprawie.

(pismo prokuratora z 10.12.2020 – t.II, k.249)

Pismem z 14 grudnia 2020 roku powódka wniosła o wezwanie w trybie art. 194 § 3 k.p.c. do udziału w niniejszym postępowaniu Skarbu Państwa – Dyrektora I. Administracji Skarbowej w Ł.. Nadto wniosła o zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

(pismo powódki z 14.12.2020 – t.II, k.251-265)

Postanowieniem z dnia 15 grudnia 2020 roku Sąd na wniosek powódki, w trybie art. 194 § 3 k.p.c., wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanego Skarb Państwa – Dyrektora I. Administracji Skarbowej w Ł. (dalej także jako pozwany ad 2).

(protokół rozprawy z 15.12.2020 – t.II, k.346v)

W odpowiedzi na pozew Skarb Państwa wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwany ad 2 zakwestionował twierdzenia pozwu mające przemawiać za uwzględnieniem powództwa oraz podniósł, że żądanie pozwu zmierza do ustalenia okoliczności faktycznych, co jest niedopuszczalne.

(odpowiedź na pozew Skarbu Państwa – Dyrektora I. Administracji Skarbowej w Ł. – t.II, k.365-375)

Pismem z 15 lutego 2021 roku prokurator Prokuratury Okręgowej w Łodzi wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Prokurator zarzucił, że powódka nie wykazała interesu prawnego stanowiącą przesłankę merytoryczną powództwa, a także, o ustalenie jakiego stosunku prawnego lub prawa wiążącego ją z pozwanym wnosi.

(pismo Prokuratora z 15.02.2021 – k.573-575)

Na rozprawie w dniu 16 marca 2021 roku powódka wniosła o nieobciążanie jej kosztami sądowymi i kosztami procesu.

(protokół rozprawy z 16.03.2021)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka G. A. pełniła w okresie od 29 marca 2004 roku do 30 kwietnia 2016 roku funkcję wpieryw wiceprezesa, później zaś prezesa zarządu pozwanej (...) spółki akcyjnej z siedzibą w Ł..

W tym czasie powódka nie składała wniosku o ogłoszenie upadłości lub o wszczęcie postępowania układowego (restrukturyzacyjnego) pozwanej ad 1.

(okoliczności bezsporne)

Wniosek o wszczęcie postępowania restrukturyzacyjnego pozwana ad 1 złożyła w 2017 roku. Postępowania sanacyjne wobec pozwanej ad 1 zostało wpieryw wszczęte, a później umorzone. Następnie pozwana ad 1 złożyła wniosek o ogłoszenie jej upadłości, jednakże został on postanowieniem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z 5 grudnia 2019 roku oddalony na podstawie art. 13 ust. 1 prawa upadłościowego, tj. z uwagi na to, że majątek pozwanej ad 1 nie wystarczał na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego lub wystarczał jedynie na zaspokojenie tych kosztów.

Postanowieniem z 28 maja 2020 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi uwzględnił wniosek kuratora uprzednio ustanowionego dla pozwanej ad 1 przez tenże sąd rejestrowy i rozwiązał pozwaną ad 1.

(opinia o stanie przedsiębiorstwa dłużnika z 10.05.2018 – t.I-II, k.198-204v; sprawozdanie tymczasowego nadzorcy sądowego z 10.05.2019 o stanie przedsiębiorstwa dłużnika – t.I, k.195#196v; obwieszczenie z 13.02.2019 – t.I, k.194; odpis postanowienia SR dla Łodzi#Ś. w Ł. z 05.12.2019 w sprawie XIV GU 666/18 – t.I, k.197-197v; wniosek

kuratora o rozwiązanie spółki i wyznaczenie dla niej likwidatora – t.II, k.206-207v; odpis postanowienia referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z 28.05.2020 w sprawie LD XX Ns-Rej.KRS (...) – t.II, k.205)

W latach 2013 – 2015 u pozwanej ad 1 przeprowadzane były kontrole podatkowe, które nie stwierdzały istnienia uchybień.

(protokoły kontroli podatkowych prowadzonych u pozwanej ad 1 w latach 2013-2015 – t.II, k.390v-394; t.I, k.35-80)

Decyzją z 28 czerwca 2018 roku w sprawie (...) -18- (...)# (...) (...) .192.2017.20.U71.GC Dyrektor I. Administracji Skarbowej w Ł. utrzymał w mocy decyzję Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w Ł. z dnia 27 lipca 2017 roku nr (...) - (...) (...) .255.2017/ASz wydaną wobec pozwanej ad 1 i określającą jej zobowiązania podatkowe w podatku od towarów i usług za okres od września 2013 roku do marca 2014 roku.

Na powyższą decyzję skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Ł. wniosła pozwana ad 1. Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą akt I SA/Łd 544/18. Powódka postanowieniem WSA w Łodzi z 18 sierpnia 2020 roku została dopuszczona do postępowania w charakterze uczestnika. Wyrokiem z dnia 8 grudnia 2020 roku WSA w Łodzi oddalił skargę kasacyjną.

(odpis decyzji Dyrektor I. Administracji Skarbowej w Ł. z 28.06.2018 w sprawie (...)#18- (...) (...) .192.2017.20.U71.GC – t.III, k.507-558; wniosek powódki o dopuszczenie do udziału w postępowaniu przed WSA w Łodzi w sprawie I SA/Łd 544/18 w charakterze uczestnika – t.III, k.585-587odpis postanowienia WSA w Łodzi z 18.08.2020 w sprawie I SA/Łd 544/18 – t.III, k.560-561; odpis wyroku WSA w Łodzi z 08.12.2020 – t.III, k.562)

Wyrokiem z dnia 28 lipca 2020 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Ł. w sprawie o sygnaturze akt I SA/Łd 843/19 oddalił skargę G. A. na decyzję Dyrektora I. Administracji Skarbowej w Ł. z dnia 4 października 2019 roku nr (...)# (...) (...) .20.2019.27.U71. (...) -19- (...) w przedmiocie orzeczenia solidarnej jej odpowiedzialności jako członka zarządu za zaległości podatkowe spółki w podatku od towarów i usług za poszczególne miesiące w 2013 i 2014 roku wraz z odsetkami za zwłokę oraz kosztami postępowania egzekucyjnego.

W uzasadnieniu ww. wyroku WSA w Łodzi wskazał, że zaskarżoną decyzją Dyrektor I. Administracji Skarbowej w Ł. utrzymał w mocy decyzję Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w Ł. z dnia 21 grudnia 2018 orzekającą o solidarnej odpowiedzialności powódki z pozwaną ad 1 za zaległości podatkowe pozwanej ad 1 w podatku od towarów i usług za miesiące od września 2013 roku do marca 2014 roku w łącznej kwocie 12.030.341,96 zł wraz z odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji w łącznej kwocie 1.715.922 zł oraz kosztami postępowania egzekucyjnego w łącznej wysokości 344.921,72 zł. Decyzja została wydana w oparciu o treść przepisów art. 107 § 1, art. 109 § 1 i art. 116 § 1, art. 116 § 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 900 ze zm., dalej jako o.p.) oraz art. 22 ustawy z dnia 10 września 2015 r. o zmianie ustawy - Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1649 ze zm.). Organ podatkowy wskazał, że w dniu 27 lipca 2017 roku Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego w Ł. wydał wobec pozwanej ad 1 decyzję, w której określono kwoty nadwyżek podatku naliczonego nad podatkiem należnym (w tym do zwrotu) we wskazanych okresach podatkowych w kwotach o zł. Zgodnie z art. 52 § 1 pkt 2 o.p. na równi z zaległością podatkową traktuje się także, zwrot podatku, jeżeli podatnik otrzymał go nienależnie lub w wysokości wyższej od należnej lub został on zaliczony na poczet zaległości podatkowej albo bieżących lub przyszyłych zobowiązań podatkowych, chyba że podatnik wykaże, iż nie nastąpiło to z jego winy. Ponieważ pozwana ad 1 uprzednio otrzymała zwrot podatku za wskazane miesiące w łącznej wysokości 12.030.341,96 zł, to powstała po jej stronie zaległość w tejże kwocie wraz z odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji w łącznej kwocie 1.715.922 zł oraz kosztami postępowania egzekucyjnego w łącznej wysokości 344.921,72 zł. Jednocześnie organ podatkowy ustalił, że zostały wobec powódki spełnione przesłanki pozytywne jej odpowiedzialności i nie zostały spełnione przesłanki negatywne wskazane w art. 116 § 1 i 2 o.p., w tym, że powódka nie złożyła we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości pozwanej ad 1 oraz nie wykazała, że niezgłoszenie

wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jej winy.

Powódka składając skargę do WSA w Łodzi zarzuciła zaskarżonej decyzji:

1) naruszenie art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w zw. z art. 116 § 1 ust. 1 pkt b, 120, 121, 122, 123, 129 o.p. poprzez pozbawienie jej możliwości obrony jej praw w zakresie wykazania, iż powódka nie ponosi ustalenie odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe pozwanej ad 1, w szczególności wobec faktu, iż w spornym okresie nie zaistniały przesłanki złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości jak również z uwagi na brak winy powódki w niezłożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości

2) naruszenie art. 118 § 1 o.p. w zw. z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej poprzez błędne zastosowanie przepisu i wydania decyzji po upływie okresu przedawnienia zobowiązania podatkowego co do części decyzji, w sytuacji gdy doręczono je stronie w dniu 4 stycznia 2019 r. i z tą datą weszła do obrotu prawnego;

3) naruszenie art. 116 § 1, art. 116 § 1 pkt 1 b). o.p. w związku z art. 10 i 11 Prawa upadłościowego poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, błędną wykładnię a w konsekwencji nałożenie na powódkę solidarnej odpowiedzialności za zaległości podatkowe pozwanej ad 1 w podatku od towarów i usług za miesiące IX-XII/2013 r., 1#111/2014 r. w łącznej kwocie 12.030.341,96 zł wraz z odsetkami za zwłokę

4) naruszenie art. 116 § 1, art. 116 § 1 pkt 1 b). o.p. w zw. z art. 11 ust. 2 prawo upadłościowe i naprawcze oraz w zw. z art. 120, 121 § 1, 122, 123 § 1 poprzez błędne ustalenie przez organ II instancji okoliczności zaprzestania regulowania przez pozwaną ad 1 wymagalnych zobowiązań w podatku od towarów i usług, które zostały określone dopiero w decyzjach Naczelnika (...)Skarbowego w Ł. z dnia 27 lipca 2017 roku oraz Naczelnika (...)Skarbowego w Ł. z dnia 30 kwietnia 2018 roku, co spowodowało niewłaściwe określenie momentu niewypłacalności pozwanej ad 1, a w konsekwencji niemożliwość zaistnienia odpowiedzialności subsydiarnej członka zarządu za powyższe zobowiązania;

5) naruszenie art. 116 § 1, art. 116 § 1 pkt 1 b). o.p. w zw. z art. 11 ust. 2 prawo upadłościowe i naprawcze oraz w zw. z art. 120, 121 § 1, 122, 123 § 1 poprzez błędne ustalenie okoliczności niewypłacalności spółki w okresie IX-2013 r.-III.2014 r. pomimo, iż wartość aktywów za rok 2013 wynosi 11.789.549,27 zł a za rok 2014 odpowiednio 14.512.227,75 zł, co przewyższa wartość potencjalnych zobowiązań podatkowych określonych w przedmiotowej decyzjach VAT;

6) naruszenie art. 116 § 1, art. 116 § 1 pkt 1 b). o.p. w zw. z art. 11 ust. 2 prawo upadłościowe i naprawcze oraz w zw. z art. 120, 121 § 1, 122, 123 § 1 poprzez błędne uznanie przez Organ II instancji, iż okolicznością powodującą obowiązek złożenia wniosku o upadłość przez pozwaną ad 1 jest data 2 lutego 2015 roku, czyli termin wszczęcia postępowania podatkowego zakończonego decyzją wymiarową przeciwko ww. spółce;

7) naruszenie art. 120, 121 § 1, 122, 123 § 1, 187 § 1, art. 188 o.p. poprzez nieuzasadnione oddalenie wniosków dowodowych zgłoszonych w toku postępowania, przez powódkę pismem z dnia 12 sierpnia 2019 r. oraz zawartych w odwołaniu od decyzji Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w Ł. z dnia 21 grudnia 2018 roku o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z protokołów kontroli podatkowych, przesłuchania świadków oraz innych dokumentów wskazanych w osnowie ww. pism zwłaszcza w kontekście uzasadnienia skarżonej decyzji, w sytuacji gdy odmowa przeprowadzenia dowodów pozbawia stronę możliwości przedstawiania okoliczności wyłączające jej winę w niniejszej sprawie;

8) naruszenie art. 120, 121 § 1, 122, 123 § 1, 187 § 1, art. 188, art. 191, art. 192, art. 197 § 1 o.p. poprzez dowolną ocenę przez organ I Instancji bez udziału biegłego stanu finansowego pozwanej ad 1 uzasadniającej konieczność złożenia przez skarżącą wniosku o upadłość;

9) naruszenie art. 122, w zw. z art. 187 § 1, w zw. z art. 191 o.p. poprzez niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności faktycznych w sprawie, wskutek nierozpatrzenia w sposób wyczerpujący całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego, zwłaszcza w postaci badania ksiąg podatkowych, bilansów spółki a także znajdujących się w aktach

sprawy opinii niezależnych biegłych rewidentów za rok obrotowy 2013 i 2014 roku, w konsekwencji czego organ podatkowy dokonał błędnej, nieobiektywnej i dowolnej oceny braku dobrej wiary powódki, błędnie powielił z decyzji wymiarowych stwierdzenie świadomego uczestnictwa pozwanej ad 1 w karuzeli podatkowej oraz błędnie stwierdził winę w niezłożeniu we właściwym czasie wniosku o upadłość przez członka zarządu, co w konsekwencji doprowadziło do nałożenia subsydiarnej odpowiedzialności na skarżącą;

10) naruszenie art. 120, 121 § 1 w zw. z art. 116 § 1 o.p. poprzez wszczęcie i prowadzenie postępowania celem nałożenia subsydiarnej odpowiedzialności za zobowiązania pozwanej ad 1 na powódkę w sytuacji, gdy przedmiotowe zaległości podatkowe powstały w wyniku dokonania przez organy skarbowe zwrotu podatku VAT od przedmiotowych transakcji pomimo, iż organy czasie pełnienia obowiązków członka zarządu przeprowadzały kontrole podatkowe wobec pozwanej ad 1 i nie wykazały żadnych nieprawidłowości, co uzasadnia brak winy w niezgłoszeniu wniosku o upadłość we właściwym czasie, a jak wynika z materiałów sprawy organy te w przeciwieństwie do podatnika wiedziały o zarzutach co do nieprawidłowości działalności niektórych kontrahentów;

11) naruszenie art. 122, w zw. z art. 187 § 1, w zw. z art. 191 o.p. poprzez błędne ustalenie statusu pozwanej ad 1 jako podmiotu działającego w złej wierze i wbrew standardom należytej staranności, w konsekwencji czego organ podatkowy dokonał błędnej, nieobiektywnej i dowolnej oceny braku dobrej wiary pozwanej ad 1, jak i mylnie ustalił naruszenie przez skarżącą reguł należytej staranności;

12) naruszenie art. 187 § 1 w zw. z art. 191 w zw. z art. 121 § 1 o.p. poprzez konsekwentne prowadzenie postępowania w sposób niebudzący zaufania i uznanie, iż powódka nie działała w dobrej wierze i nie zachowała należytej staranności, podczas gdy z materiału dowodowego wynika, iż skarżąca niewątpliwie na czas objęty przedmiotową decyzją nie mogła posiadać jakiegokolwiek świadomości co do nierzetelności kontrahenta, w tym podejmowała także czynności przemawiające za dochowaniem przez nią należytej staranności;

13) naruszenie art. 120, art. 121, art. 122, art. 123, art. 124, art. 129, art. 180 § 1 i § 2, art. 181, art. 187 § 1 - § 3, art. 188, art. 189 § 1 - 3, art. 191, art. 192, art. 193, art. 199a o.p. poprzez nakładanie na uczestnika nieznanymi ustawie obowiązków co do właściwego wzorca zachowania podatnika w obrocie gospodarczym, prowadzącego do kuriozalnego wniosku w postaci negatywnej oceny zachowywania wysokich standardów działania uczestnika postępowania;

14) naruszenie art. 127 w zw. z art. 122 w zw. z art. 187 § 1 w zw. z art. 121 § 1 o.p. poprzez naruszenie zasady dwuinstancyjności postępowania wskutek nieprzeprowadzenia odrębnego postępowania, w którym dokonałby ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy, zwłaszcza w kontekście poprzestania jedynie na ustaleniach organu w innym postępowaniu dotyczącym okoliczności winy w niezgłoszeniu we właściwym czasie wniosku – organ II instancji oparł się wyłącznie na postępowaniu dowodowym przeprowadzonym przez inny podmiot, nie uzupełniwszy ich w żadnym merytorycznym zakresie;

15) naruszenie art. 122, w zw. z art. 187 § 1, w zw. z art. 191 o.p. poprzez niezasadne oddalenie poniższych wniosków dowodowych, konsekwencją czego Organ I jak i II Instancji nie zebrał w żaden sposób wyczerpujący materiału dowodowego w sprawie i oparł się wyłącznie na ustaleniach dokonanych w innym postępowaniu;

16) utrzymanie w mocy nieważnej decyzji Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w Ł. z dnia 21 grudnia 2018 roku pomimo, iż brak jest na niej podpisu osoby należycie umocowanej, albowiem decyzja organu pierwszej instancji podpisana jest wyłącznie przez J. G. i brak jest na niej elektronicznego podpisu Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego;

Mając na uwadze powyższe powódka wniosła o uchylenie w całości zaskarżonej decyzji wraz z poprzedzającą ją decyzją Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w Ł. z dnia 21 grudnia 2018 roku.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Ł. uznał tę skargę za niezasadną. Wskazał, że dowodem w sprawie podatkowej jest przy tym wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, o ile nie jest to sprzeczne z prawem (art. 180 § 1 o.p.). Według art. 181 o.p. dowodami w postępowaniu podatkowym mogą być w szczególności księgi podatkowe, deklaracje złożone przez stronę, zeznania świadków, opinie biegłych, materiały i informacje zebrane w wyniku oględzin,

informacje podatkowe oraz inne dokumenty zgromadzone w toku czynności sprawdzających lub kontroli podatkowej, z zastrzeżeniem art. 284a § 3, art. 284b § 3 i art. 288 § 2, oraz materiały zgromadzone w toku postępowania karnego albo postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe. Z przepisu tego wynika, iż Ordynacja podatkowa nie nakłada na organy podatkowe obowiązku bezpośredniego przeprowadzania dowodów, lecz zasadę pośredniości w postępowaniu dowodowym, polegającą na tym, że ustalenie stanu faktycznego jest możliwe na podstawie dowodów przeprowadzonych przez inny organ w innym postępowaniu. W konsekwencji tej zasady, materiały zgromadzone w toku innego postępowania podatkowego lub postępowania karnego, są pełnoprawnym dowodem w postępowaniu podatkowym. W tej sytuacji jedyną powinnością organów podatkowych jest umożliwienie podatnikowi wypowiedzenia się, co do przeprowadzonych dowodów, co w sprawie miało miejsce, jak i poddanie tak uzyskanych dowodów ocenie zgodnej z regułami art. 191 o.p. Dalej WSA w Łodzi stwierdził, że powódka miała zapewniony czynny udział w postępowaniu. W terminie wyznaczonym na podstawie art. 200 § 1 w związku z art. 123 § 1 o.p. powódka skorzystała z przysługującego jej uprawnienia wnosząc o przeprowadzenie dodatkowych dowodów w sprawie (przesłuchania świadków – pracowników pozwanej ad 1, osób reprezentujących kontrahentów spółki, załączenie akt postępowania wymiarowego, dokumentów finansowych spółki, protokołów kontroli za okresy od 2013 roku, protokołów uchwał i zgromadzeń rady nadzorczej spółki za okres od września 2013 roku), a także o zawieszenie postępowania z uwagi na toczące się postępowanie sanacyjne. Postanowieniem z dnia 19 grudnia 2018 roku odmówiono przeprowadzenia ww. wniosków dowodowych, a także zawieszenia postępowania. Również w postępowaniu odwoławczym powódka brała czynny udział – została powiadomiona o możliwości zapoznania i wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego w terminie 7 dni od otrzymania tegoż zawiadomienia i z przysługującego uprawnienia skorzystała zapoznając się z aktami postępowania i składając pismo zawierające żądanie przeprowadzenia kolejnych wniosków dowodowych.

WSA w Łodzi wskazał, że decyzja o odpowiedzialności osoby trzeciej za cudze należności jest odrębną decyzją od decyzji wymiarowej adresowanej do podatnika, czy płatnika. Oznacza to, że w postępowaniu w sprawie odpowiedzialności osoby trzeciej nie można kwestionować wcześniejszych ustaleń, dokonanych przez organ w toku postępowania podatkowego wobec podatnika (płatnika), dotyczących choćby podstawy opodatkowania, wysokości podatku, itp. Oba rozstrzygnięcia dotyczą odrębnych podmiotów, mają też zasadniczo inny przedmiot. Dlatego też ustawodawca konsekwentnie oddziela postępowanie, którego przedmiotem jest orzeczenie o odpowiedzialności osób trzecich, od postępowania służącego wymiarowi podatku. Przedmiotem postępowania podatkowego, w której wydano zaskarżoną decyzję, było zaś ustalenie zakresu odpowiedzialności członka zarządu za zaległości podatkowe spółki kapitałowej. Zakres tego postępowania determinowany był zatem przez normę materialnoprawną określoną w art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej w brzmieniu obowiązującym w dacie powstania zaległości podatkowej spółki (art. 22 ustawy z dnia 10 września 2015 r. o zmianie ustawy - Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. poz. 1649). W takim postępowaniu organ podatkowy jest zobowiązany wykazać jedynie okoliczności pełnienia obowiązków członka zarządu w czasie powstania zobowiązania podatkowego, które przerodziło się w dochodzoną zaległość podatkową spółki oraz bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce, gdyż ciężar wykazania którejkolwiek okoliczności uwalniającej od odpowiedzialności spoczywa na członku zarządu.

Przenosząc te rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy WSA w Łodzi stwierdził, że zaistniały wszystkie przesłanki pozytywne statuujące odpowiedzialność powódki za zobowiązania podatkowej pozwanej ad 1, a jednocześnie powódka nie wykazała przesłanek negatywnych, co obligowało organ do wydania zaskarżonej decyzji. Sąd administracyjny wskazał, że okoliczność pełnienia przez powódkę obowiązków członka (prezesa) zarządu pozwanej ad 1 w czasie powstania przedmiotowych zobowiązań podatkowych nie była przez powódkę kwestionowana. Terminy płatności zobowiązań przypadały w czasie pełnienia przez powódkę obowiązków prezesa zarządu. Bez wpływu na powyższą ocenę pozostaje, iż przedmiotowe zobowiązania wynikają z decyzji Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w Ł. z dnia 27 lipca 2017 roku, kiedy to powódka nie była już członkiem zarządu spółki. Nie ma znaczenia, że zaległości podatkowe pozwanej ad 1 z tytułu podatku od towarów i usług zostały ujawnione dopiero w decyzji z dnia 27 lipca 2017 roku, kiedy powódka nie była już członkiem zarządu. Pozwana ad 1 składając deklaracje VAT-7 za okres od września 2013 roku do marca 2014 roku wykazała zwrot nadwyżki podatku naliczonego nad należnym. Tymczasem spółka obowiązana była wówczas do zapłaty podatku od towarów i usług za wskazany okres w terminie i w przewidzianej przepisami

prawa wysokości, a niewypełnienie tego obowiązku uzasadniało wydanie decyzji określających wysokość zobowiązań, ujawniających nieprawidłowości ich rozliczenia. Istotne jest, że przedmiotowe zobowiązania istniały i winny zostać wykonane wcześniej, przed wydaniem decyzji „wymiarowej”, ponieważ zobowiązania te powstały z mocy prawa, z dniem zaistnienia zdarzenia, z którym ustawa podatkowa wiąże powstanie takiego zobowiązania (art. 21 § 1 pkt 1 o.p.). Decyzja (...) Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ł. miała wyłącznie charakter deklaratoryjny, czyli określający prawidłową wysokość zobowiązania podatkowego w tym podatku, które nie zostało zapłacone przez spółkę. Oznacza to, iż bez wpływu na ocenę istnienia zaległości podatkowej pozostaje data wydania takiej decyzji, skoro zobowiązania pozwanej ad 1 w podatku od towarów i usług powstały z mocy prawa.

Sąd administracyjny uznał również za prawidłowe ustalenie organu podatkowego dotyczące bezskuteczności egzekucji w stosunku do pozwanej ad 1 wskazując, że bezskuteczność ta nie musi zostać stwierdzona poprzez wydanie odrębnego postanowienia o bezskuteczności egzekucji lub o umorzeniu postępowania egzekucyjnego. Stwierdzenie przez organ podatkowy bezskuteczności egzekucji, o której mowa w art. 116 § 1 o.p., powinno być dokonane po przeprowadzeniu postępowania egzekucyjnego, a bezskuteczność egzekucji ustala się na podstawie każdego prawnie dopuszczalnego dowodu. Egzekucja przeciwko pozwanej ad 1 była prowadzona i wykazano, że kwoty uzyskane ze sprzedaży znacznej części majątku spółki (w wysokości około 4 mln zł) zaspokoiły jedynie część zobowiązań pozwanej ad 1 w podatku od towarów i usług za okres od września 2013 roku do marca 2014 roku. Wyegzekwowanie całości należności podatkowych okazało się niemożliwe z majątku jaki posiadała ta spółka.

Przechodząc do oceny przesłanek negatywnych, zwalniających powódkę z odpowiedzialności za zobowiązania pozwanej ad 1, wymienionych w art. 116 § 1 pkt 1–2 o.p., WSA stwierdził, że z akt sprawy nie wynika, aby powódka wskazała, w toku postępowania poprzedzającego wydanie zaskarżonej decyzji, jakiegokolwiek mienie pozwanej ad 1 umożliwiające zaspokojenie zaległości podatkowych w znacznej części. W odniesieniu do przesłanek określonych w art. 116 § 1 pkt 1 lit. a i b WSA wskazał, że skoro powódka w ogóle nie wystąpiła z wnioskiem o ogłoszenie upadłości pozwanej ad 1, zarzuty stawiane decyzji Dyrektora I. Administracji Skarbowej mogą być rozpatrywane wyłącznie w odniesieniu do przesłanki wymienionej w art. 116 § 1 pkt 1 lit. b o.p. Zgodnie z tym przepisem członek zarządu spółki może uwolnić się od odpowiedzialności za jej zobowiązania, jeżeli wykaze, że niezgłoszenie przez niego wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy. Rozważając kryterium braku winy sąd administracyjny przyjął, że należy przyjąć obiektywny miernik staranności, jakiej można wymagać od strony należycie dbającej o swoje interesy. Osoba zainteresowana (w tym członek zarządu) powinna wykazać brak winy, czyli udowodnić stosowną argumentacją swoją staranność oraz fakt, że uchybienie określonemu obowiązkowi było od niej niezależne. WSA w Łodzi zaakceptował konstatację organu podatkowego, iż analiza stanu finansowego pozwanej ad 1, z uwzględnieniem okresu trwałego zaprzestania regulowania zobowiązań wobec Skarbu Państwa w 2013 roku, w pełni potwierdzała możliwość obciążenia powódki odpowiedzialnością solidarną za zaległości pozwanej ad 1 za wskazane na wstępie zobowiązania podatkowe. Sąd administracyjny odwołał się do dyspozycji art. 10 i art. 11 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze w brzmieniu obowiązującym w 2013 r. (Dz.U. Nr 60, poz. 535 ze zm.) i zaakceptował ocenę dokonaną przez organy podatkowe, wedle której w rozpoznawanej sprawie ziściła się przesłanka niewypłacalności pozwanej ad 1, albowiem spółka bezsprzecznie nie uregulowała swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych. WSA uznał, że niewypłacalność spółki we wskazanym aspekcie nastąpiła w dniu 26 listopada 2013 roku, tj. z chwilą braku zapłaty przez spółkę zobowiązania za październik 2013 roku, w czasie gdy na spółce ciążyło już nieuregulowane zobowiązanie za miesiąc wcześniejszy. Wobec powyższego wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania naprawczego powinien zostać złożony najpóźniej w dniu 10 grudnia 2013 roku. Sąd administracyjny ocenił, że skoro organ podatkowy precyzyjnie wskazał czas zaprzestania płacenia przez pozwaną ad 1 jej wymagalnych zobowiązań pieniężnych, zasadnie drugorzędne znaczenie przypisał dokładnemu ustaleniu niewypłacalności bilansowej, którą powiązał z końcem 2014 roku, a więc czasem późniejszym niż 10 grudnia 2013 roku. W ocenie WSA w Łodzi zasadna była zatem konstatacja, że strona powinna zgłosić wniosek o upadłość, czego jednak nie uczyniła.

Dalej sąd administracyjny odniósł się pozytywnie do ustalenia przez organ podatkowy czynnego uczestnictwa pozwanej ad 1 w tzw. karuzeli podatkowej obejmującej przeszło 1.000 transakcji, a także do zignorowania

przez powódkę szeregu sygnałów jednoznacznie wskazujących na wystąpienie w sprawie oszustwa karuzeli podatkowej, takich jak m.in.: rozpoczęcie współpracy i dokonywanie transakcji z kontrahentami, których kapitał był niewspółmiernie niski do wartości dokonywanych transakcji i które miały siedziby w tzw. „wirtualnych biurach” (część kontrahentów miała takie siedziby pod jednym adresem). Kontrahenci z jednej strony deklarowali bardzo szeroki zakres działalności, a z drugiej zatrudniali niewielką liczbę pracowników i nie posiadali w zasadzie żadnego majątku trwałego. W konsekwencji WSA w Łodzi podzielił opinię Dyrektora I. Administracji Skarbowej w Ł., że badane w sprawie „transakcje” dotyczące zarówno zakupów, jak i sprzedaży, były elementem oszustwa na gruncie podatku od towarów i usług (karuzela podatkowa) i udział powódki w tym procederze był jak najbardziej świadomy. W tej sytuacji nie sposób było przyjąć, że powódka, pełniąca przez kilkanaście lat funkcję prezesa zarządu pozwanej ad 1, przy zastosowaniu opisanego powyżej kryterium zawinięcia nie miała świadomości istnienia tej sytuacji.

Sąd administracyjny odnosząc się do zarzutów powódki podniesionych w skardze wskazał, że powódka nie ma racji, iż moment powstania obowiązku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości mógłby zostać stwierdzony jedynie przez biegłego. Podstawowa przesłanka niewypłacalności dłużnika, w świetle postanowień art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze wiąże się z faktem niewykonywania wymagalnych zobowiązań pieniężnych. Dla ustalenia okoliczności tego rodzaju nie są potrzebne wiadomości specjalne, co oznacza, że nie ma konieczności przeprowadzania dowodu z opinii biegłego.

Na zakończenie WSA w Łodzi wskazał, że nie było podstaw do dopuszczenia na podstawie art. 106 § 3 p.p.s.a., jako dowodu z dokumentu w postępowaniu sądowym, zaświadczeń o niezaleganiu w podatkach wydanych przez Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w Ł. z dnia 12 czerwca 2015 roku, 21 października 2015 roku i 11 kwietnia 2016 roku. Sąd administracyjny powołał się na brak przesłanek z art. 106 § 3 p.p.s.a.

(odpis wyroku WSA w Łodzi z 05.09.2019 w sprawie I SA/Łd 843/19 – t.II, k.230-235v; nadto: decyzja Dyrektora Izby Skarbowej w Ł. z 28.06.2018 – t.III, k.507-558; pisma powódki w sprawie (...) - (...). (...).20.2019.27.U71.DP z 11.12.2018 i z 12.08.2019 – t.II, k.273-278; postanowienie Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w Ł. z 19.12.2018 w sprawie (...) - (...). (...).323. (...) o odmowie przeprowadzenia dowodów – t.II, k.279; postanowienie Dyrektora I. Administracji Skarbowej w Ł. z 05.08.2019 w sprawie (...)# (...). (...).20.2019.27.U71.DP o odmowie przeprowadzenia dowodów – t.II, k.281-286; odwołanie powódki od decyzji Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w Ł. z 21.12.2018 – t.II, k.376-390; decyzja Dyrektora Izby Skarbowej w Ł. z 04.10.2019 w sprawie (...)# (...). (...).20.2019.27.U71.DP – t.III, k.422-440k skarga powódki na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w Ł. z 04.10.2019 w sprawie (...)# (...). (...).20.2019.27.U71.DP – t.III, k.441-467)

Powódka zaskarżyła powyższy wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Ł. skargą kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

(odpis skargi kasacyjnej powódki od wyroku WSA w Łodzi z 28.07.2020 – t.II, k.288-345; doręczenie odpisu skargi kasacyjnej – t.III, k.476-506)

19 sierpnia 2019 roku powódka wniosła do Sądu Okręgowego w Łodzi o udzielenie zabezpieczenia roszczenia przed wytoczeniem powództwa przeciwko Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Izby Skarbowej w Ł. poprzez zawieszenie postępowania administracyjnego toczącego się przed Dyrektorem I. Administracji Skarbowej w Ł. w przedmiocie odpowiedzialności powódki za zaległości podatkowe pozwanej ad 1 w podatku od towarów i usług za okresy od września 2013 roku do marca 2014 roku w łącznej kwocie 12.030.341,96 zł wraz z odsetkami za zwłokę oraz kosztami postępowania egzekucyjnego o sygnaturze nr 1001- (...). (...).20.2019.27.U71. (...) -19- (...) do czasu prawomocnego zakończenia przyszłego o postępowania o ustalenie, że w okresie pełnienia przez powódkę funkcji członka zarządu pozwanej ad 1, tj. od 8 września 2014 roku do 30 kwietnia 2016 roku nie zaistniały uzasadnione przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości pozwanej ad 1, ewentualnie ustalenie, że powódka nie ponosi winy za niezłożenie przedmiotowego wniosku.

Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą akt 1 Co 142/19. Postanowieniem z dnia 5 września 2019 roku Sąd Okręgowy w Łodzi odrzucił wniosek uznając, że w sprawie droga sądowa jest niedopuszczalna.

Powódka zaskarżyła powyższe postanowienie. Wskutek rozpoznania jej zażalenia Sąd Apelacyjny w Łodzi postanowieniem z 30 grudnia 2019 roku zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że wniosek o zabezpieczenie oddalił. Sąd Apelacyjny wskazał, że z uwagi na sformułowanie żądania przyszłego powództwa droga sądowa jest dopuszczalna (sprawa nie dotyczy ustalenia odpowiedzialności podatkowej powódki, co jest przekazane organom podatkowym), jednakże żądanie to ma zmierzać do ustalenia w wyroku faktów, których zaistnienie związane jest z odpowiedzialnością podatkową członka zarządu za zaległości podatkowe spółki. Przedmiot żadanego ustalenia pozwala na jego jurydyczną kwalifikację, jako sprawy cywilnej, co stanowi wystarczającą przesłankę do przyjęcia, że droga sądowa jest dopuszczalna. Sąd Apelacyjny jednocześnie wskazał, że powódka nie uprawdopodobniła roszczenia, co jest przesłanką udzielenia zabezpieczenia, bowiem żądanie zmierza nie do ustalenia stosunku prawnego lub prawa (co jest dopuszczalne na gruncie art. 189 k.p.c.), lecz ustalenia stanu faktycznego lub faktów, co nie może być przedmiotem odrębnego postępowania, jest to bowiem domena wyłącznie organów procesowych właściwych do rozpoznania sprawy.

(odpis postanowienia SO w Łodzi z 05.09.2019 w sprawie I Co 142/19 z uzasadnieniem – t.II, k.229-229v; odpis postanowienia SA w Łodzi z 30.12.2019 wraz z uzasadnieniem – t.II, 267#272)

Postanowieniem z dnia 16 marca 2021 roku Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. pominął wnioski dowodowe powódki z punktu IV. pozwu jako mające wykazać fakty nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy, o czym będzie w dalszej części uzasadnienia.

Z tych samych przyczyn Sąd również nie czynił ustaleń w oparciu o przedłożone przez powódkę dokumenty finansowe dotyczące sytuacji finansowej pozwanej ad 1.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zarówno powództwo główne, jak i ewentualne były niezasadne, i jako takie podlegały oddaleniu, o czym Sąd orzekł w punktach 1 – 2 wyroku.

Powódka oba powództwa oparła na przepisie art. 189 k.p.c., zgodnie z którym powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

N. należy wskazać, że – co wynika z samego brzmienia przepisu – na jego podstawie można żądać tylko ustalenia, pozytywnego (istnienia) lub negatywnego (nieistnienia) – stosunku prawnego lub prawa. Na podstawie tego przepisu nie można zatem żądać ustalenia faktu lub stanu faktycznego. Od tej zasady w orzecznictwie przyjęto pewne wyjątki w kierunku dopuszczalności ustalenia faktu mającego charakter prawotwórczy, jeżeli w istocie zmierza do ustalenia prawa lub stosunku prawnego. Przykładowo, można wskazać z orzecznictwa, że jest dopuszczalne:

1) żądanie ustalenia skutecznego uchylenia się od skutków oświadczenia woli (zob. orzeczenie SN z 3 września 1945 r., I C 241/45, OSNC 1945, Nr 1, poz. 3);

2) powództwo o ustalenie nieważności testamentu, jednakże brak jest interesu prawnego w wytoczeniu takiego powództwa, jeżeli interes ten może być zaspokojony w innym postępowaniu, w szczególności w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku albo w postępowaniu o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku – tak SN w uchwale składu 7 sędziów z 30 grudnia 1968 r. (III CZP 103/68, OSNC 1969, Nr 5, poz. 85). Sąd Najwyższy wskazał, że w przeważającej części wypadków nie będzie interesu prawnego w ustaleniu nieważności testamentu, bowiem takie ustalenie miałyby stanowić prejudykat dla postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, w którym to postępowaniu sąd będzie samodzielnie badał ważność testamentu i w tym postępowaniu zainteresowany będzie mógł uzyskać ochronę prawną. Pomimo przytoczonej reguły nie można, zdaniem Sądu Najwyższego, wyłączyć sytuacji, w których powód ma interes prawny w uzyskaniu wyroku ustalającego nieważność testamentu. Przykładem może

tu być testament obejmujący jedynie rozrządzenie dotyczące zapisów. Wprawdzie w razie wystąpienia zapisobiercy z powództwem o wykonanie zapisu obciążony zapisem spadkobierca mógłby się bronić zarzutem nieważności testamentu, jednakże nie można wymagać od spadkobiercy, aby wyczekiwał na wytoczenie przez zapisobiercę takiego powództwa przez okres potrzebny do przedawnienia się roszczenia z tytułu zapisu. Interes prawny w uzyskaniu przez takiego spadkobiercę wyroku ustalającego nieważność testamentu wyraża się w tym, że uzyska on jasność co do istnienia bądź nieistnienia obowiązku spełnienia świadczenia będącego treścią zapisu.

3) ustalenie treści stosunku prawnego wykreowanego przez umowę i co do wszystkich jego elementów, niektórych z nich lub tylko jednego (zob. wyrok SN z 25 czerwca 1998 r., III CKN 563/97, niepubl.);

4) ustalenie, że konkretne zdarzenie było wypadkiem przy pracy – tak SN w uchwale z 29 marca 2006 r. (II PZP 14/05, OSNAPiUS 2006, Nr 15–16, poz. 228). SN wskazał, że mimo, iż ustalenie przez pracodawcę lub – na podstawie art. 189 k.p.c. – sąd, iż dane zdarzenie było wypadkiem przy pracy nie wiąże organów rentowych, to dla pracownika ma znaczenie to, czy w ogóle zostanie sporządzony protokół powypadkowy oraz jaka będzie jego treść. Już na tym etapie przysługuje mu, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 lipca 1998 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz sposobu ich dokumentowania, a także zakresu informacji zamieszczanych w rejestrze wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 115, poz. 744 ze zm.), prawo do określonej kontroli, przez zgłaszanie uwag i zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole powypadkowym (§ 10). Brak jest podstaw do stwierdzenia, że po sporządzeniu protokołu powypadkowego poszkodowany pracownik nie ma możliwości spowodowania dalszej kontroli tego protokołu, gdy nie zgadza się ze stwierdzeniem, że wypadek nie jest wypadkiem przy pracy albo że zachodzą okoliczności, które mogą mieć wpływ na prawo do świadczeń przysługujących z tytułu wypadku przy pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmawia bowiem przyznania świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego w przypadku nie przedstawienia protokołu powypadkowego lub nieuznania w protokole powypadkowym zdarzenia za wypadek przy pracy. Dalej Sąd Najwyższy wskazał, że przesłanka materialnoprawna powództwa o ustalenie wypadku przy pracy nie może być ograniczana tylko do świadczeń z ubezpieczenia społecznego (wypadkowego). Mimo umieszczenia definicji wypadku przy pracy w ustawie wypadkowej, wypadek przy pracy jest instytucją prawa pracy. Jego skutki prawne są więc szersze niż tylko odszkodowawcze z tego ubezpieczenia. Wypadek przy pracy jest przede wszystkim zdarzeniem prawa prywatnego (stosunku pracy). Znaczenie ma zatem również jego prawidłowa kwalifikacja w relacji z pracodawcą, niezależnie od zasad powszechnej odpowiedzialności ubezpieczeniowej, które mogą ulegać zmianie.

Przywołane poglądy Sądu Najwyższego pozwalają na konstatację (poczynioną zresztą przez SN w uzasadnieniu przywołanego wyroku z 25 czerwca 1998 r., III CKN 563/97), iż podstawie art. 189 k.p.c. co do zasady nie można żądać ustalenia stanu faktycznego lub faktu. Dopuszczalne jest jednak ustalenie faktu mającego charakter prawotwórczy, jeżeli w istocie zmierza do ustalenia prawa lub stosunku prawnego. I tak, na przykład zamieszczenie w umowie postanowienia określonej treści jest zdarzeniem faktycznym, jednakże poszczególne postanowienia umowy kształtują jej treść, a zatem kształtują treść stosunku prawnego zawiązanego zawarciem umowy pomiędzy stronami. Tak jak dopuszczalne jest ustalenie, czy strony pozostają w stosunku prawnym wykreowanym przez umowę, tak dopuszczalne jest ustalenie treści tego stosunku i to co do wszystkich jego elementów, niektórych z nich lub tylko jednego. Konstatacja ta dotyczy również testamentu, tj. aktu będącego oświadczeniem woli. Z kolei wypadek przy pracy jest nie tylko zdarzeniem faktycznym, ale i samodzielną instytucją prawną wpływającą na treść stosunku prawnego. Sąd ostrożnie i na zasadzie wyjątku od zasady zostały dopuszczone w orzecznictwie powództwa o ustalenie zdarzeń prawotwórczych omówionych powyżej.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy uznać należy, że powódka żąda ustalenia nie prawa lub stosunku prawnego, lecz okoliczności faktycznych mających wpływ (przesłankowo) na jej odpowiedzialność podatkową, tj. na powstanie stosunku administracyjnoprawnego.

Niewypłacalność dłużnika została zdefiniowana w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz.U. Nr 60, poz. 535) (przed 1 stycznia 2016 roku – Prawa upadłościowego i naprawczego; dalej dla uniknięcia redundacji, będzie przywoływane prawo upadłościowe jako tytuł ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. w odniesieniu do stanu prawnego przed i po 1 stycznia 2016 roku) jako stan finansowy dłużnika, w którym utracił on zdolność do

wykonywania wymagalnych zobowiązań pieniężnych. Przed 1 stycznia 2016 roku był to z kolei stan, w którym dłużnik nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych. Ustawodawca w dalszych jednostkach redakcyjnych artykułu 11 prawa upadłościowego wprowadził domniemania prawne istnienia stanu niewypłacalności dłużnika. Jest to zatem stan faktyczny o doniosłym znaczeniu prawnym.

Stan niewypłacalności dłużnika nie kreuje samodzielnie stosunku prawnego lub prawa – ma gruncie prawa upadłościowego stanowi on przesłankę pozytywną ogłoszenia upadłości dłużnika (art. 10) przez sąd upadłościowy (art. 18).

Prawo upadłościowe w związku z powstaniem stanu niewypłacalności dłużnika nałożyło obowiązek zgłoszenia w sądzie wniosku o ogłoszenie upadłości – w art. 21 ust. 1 na dłużnika, a w art. 21 ust. 2 na każdego, kto na podstawie ustawy, umowy spółki lub statutu ma prawo do prowadzenia spraw dłużnika i do jego reprezentowania, samodzielnie lub łącznie z innymi osobami, gdy dłużnikiem jest osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną.

Obowiązek uregulowany w art. 21 ust. 1 i 2 prawa upadłościowego, pomimo, iż został wprowadzony w ustawie regulującej stosunki prywatnoprawne, jest obowiązkiem o charakterze publicznym. Nie jest źródłem zobowiązania (stosunku prawnego o charakterze zobowiązaniowym), bowiem nikogo nie kreuje wierzycielem dłużnika lub jego zarządcy. Nie wprowadza również prawa skutecznego erga omnes. Taka konstatacja wynika z faktu, iż w razie jego naruszenia, nie można pozwać dłużnika lub osoby, która na podstawie ustawy, umowy spółki lub statutu ma prawo do prowadzenia spraw dłużnika i do jego reprezentowania, samodzielnie lub łącznie z innymi osobami, o złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości. Takie roszczenie nie przysługuje ani dłużnikowi wobec jego zarządcy jak i zarządcy wobec zarządzanego dłużnika (każdy z nich ma bowiem swoje własne prawo a jednocześnie skorelowany z nim obowiązek zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości), ani wierzycielowi dłużnika (któremu na podstawie art. 20 ust. 1 prawa upadłościowego przysługuje własne uprawnienie do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika).

Naruszenie tego obowiązku może być dopiero źródłem powstania zobowiązania o charakterze prywatnoprawnym (deliktowym) – na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. lub art. 21 ust. 3 prawa upadłościowego – lub podatkowym – na podstawie art. 116 ust. 1 ordynacji podatkowej. Dla powstania tego zobowiązania nie jest jednak wystarczające samo naruszenie obowiązku określonego w art. 21 ust. 1 i 2 prawa upadłościowego lecz przede wszystkim powstanie szkody z tego tytułu po stronie wierzyciela dłużnika oraz zawinione działanie (zaniechanie) osoby wymienionej w art. 21 ust. 2 prawa upadłościowego (art. 21 ust. 3 prawa upadłościowego oraz art. 299 § 1 i 2 k.s.h. w zw. z art. 415 k.c.) lub istnienie zaległości podatkowej obciążającej spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółkę akcyjną lub spółkę akcyjną w organizacji oraz zawinione działanie (zaniechanie) członków jej zarządu (art. 116 § 1 ordynacji podatkowej).

Oznacza to, że nie można wykluczyć dopuszczalności domagania się w trybie art. 189 k.p.c. ustalenia braku odpowiedzialności odszkodowawczej członków zarządu, o ile będzie to dotyczyło potencjalnego zobowiązania deliktowego (cywilnoprawnego) osoby wymienionej w art. 21 ust. 2 prawa upadłościowego, a zatem jego odpowiedzialności na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. lub art. 21 ust. 3 prawa upadłościowego – wobec konkretnego wierzyciela dłużnika (legitymacja bierna) oraz skonkretyzowanego zobowiązania dłużnika, które stanowi o szkodzie wierzyciela.

Nie można jednak w trybie art. 189 k.p.c. żądać oczywiście ustalenia braku odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe, bowiem dla tego właściwe jest postępowanie administracyjnoprawne i sądownoadministracyjne, a zatem droga sądowa w rozumieniu art. 2 § 1 i 3 k.p.c. jest wyłączona. W niniejszej sprawie powódka takiego żądania nie zgłosiła, zatem pozew nie podlegał odrzuceniu na podstawie art. 199 § 1 pkt 1 w zw. z art. 2 § 1 i 3 k.p.c.

Tym niemniej, w obu przypadkach, tj. także w wypadku odpowiedzialności deliktowej, nie można żądać w trybie art. 189 k.p.c. ustalenia jedynie fragmentu stanu faktycznego, który stanowi o powstaniu ewentualnego obowiązku odszkodowawczego, tj. ustalenia braku naruszenia przez osobę wymienioną w art. 21 ust. 2 prawa upadłościowego obowiązku wskazanego w art. 21 ust. 1 prawa upadłościowego, ewentualnie że nie ponosi winy, o której mowa w art. 21

ust. 3 prawa upadłościowego lub art. 299 § 2 k.s.h., a tym bardziej, że po stronie dłużnika nie zaistniał w określonym czasie obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, bowiem takie żądanie dotyczy faktów, a nie prawa lub stosunku prawnego. Stosunek prawny o charakterze deliktowym lub o charakterze podatkowym tworzy dopiero suma faktów, których tylko część stanowi niewypłacalność dłużnika, pełnienie funkcji członka zarządu spółki z o.o. oraz wina zarządcy w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika.

Z kolei zasadą jest, co zostało już wskazane powyżej, że nie można żądać ustalenia stanu faktycznego lub faktu – powód nie może na drodze sądowej poprzez fikcyjny spór, szukać rozstrzygnięcia okoliczności faktycznych, do których ustalenia powołana jest inna władza; powództwo o ustalenie nie może zmierzać do uzyskania dowodów, które miałyby być wykorzystane w innym postępowaniu. (tak SN w: orzeczeniu z dnia 17 kwietnia 1951 r., C 530/50, OSNC 1952 nr 2, poz. 39; orzeczeniu z dnia 22 maja 1953 r., I C 22/53, OSNCK 1954 nr 3, poz. 58; orzeczenie z dnia 22 maja 1953 r., I C 26/53, PiP 1953 nr 12, str. 905; w wyroku z dnia 4 listopada 1971 r., I PR 344/71, OSNCP 1972 nr 5, poz. 89; w wyroku z dnia 5 października 1982 r., III CRN 244/82, Pr.Praworz. 1983 nr 1, str. 76; w uchwale z dnia 17 czerwca 1987 r., III PZP 19/87, OSNCP 1988 nr 10, poz. 132; w uchwale SN z dnia 3 listopada 1994 r., I PZP 45/94, OSNP 1995 nr 6, poz. 74; w wyroku z dnia 23 lutego 1999 r., I PKN 597/98; OSNP 2000 nr 8, poz. 301). To jest możliwe tylko wtedy, gdy określone zdarzenie ma charakter prawotwórczy, tj. samodzielnie stanowi o powstaniu, zmianie treści lub wygaśnięciu stosunku prawnego. Niewypłacalność dłużnika oraz brak winy zarządcy dłużnika w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika nie mają zaś takiego charakteru, co zostało wskazane powyżej.

Niezależnie od powyższego należy podzielić zapatrywania pozwanych, że powódka nie ma interesu prawnego w wytoczeniu powództwa na podstawie art. 189 k.p.c. Interes prawny w ustaleniu istnieje, gdy wyrok uwzględniający powództwo wywrze skutek w sferze prawnej powoda. Skutek ten ma miejsce wtedy, gdy samo ustalenie w wyroku, że dany stosunek prawny lub prawo istnieje albo nie istnieje usunie zagrożenie dla praw powoda. Usunięcie zagrożenia dla praw powoda może zaś polegać na tym, że zostanie zakończony spór istniejący albo ustalenie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości. W szczególności przyjmuje się, że jeżeli powodowi przysługuje dalej idące powództwo o świadczenie, to w zasadzie nie ma on interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie stosunku prawnego lub prawa. Również wówczas, gdy przeciwko powodowi wytoczone zostało powództwo o świadczenie, mające podstawę w stosunku prawnym, co do którego twierdzi on, że nie istnieje, powód traci interes prawny w żądaniu ustalenia, jeżeli może w tamtym procesie podnieść taki zarzut jako niweczący roszczenie. Stąd też powództwo o ustalenie (art. 189 k.p.c.) nie służy zdobyciu dowodu w ewentualnym przyszłym postępowaniu sądowym o świadczenie lub w postępowaniu administracyjnym (tak SA w Warszawie w wyroku z dnia 5 stycznia 2016 r., I ACA 1555/15, niepubl.). Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 18 stycznia 2018 r. (V ACA 1038/17, niepubl.), opierając się m.in. na wcześniej przywołanych orzeczeniach Sądu Najwyższego, w judykaturze i doktrynie od dawna utrzymała się wykładnia, zgodnie z którą strona nie ma interesu prawnego w żądaniu ustalenia stosunku prawnego lub prawa w sytuacji, gdy ustalenie to miałoby być tylko przesłanką prejudycjalną w innym postępowaniu, które już toczy się między stronami. W takim bowiem przypadku ustalenia takiego władny jest dokonać samodzielnie, jako przesłanki rozstrzygnięcia, sąd orzekający w tym „drugim” postępowaniu. Powództwo o ustalenie nie może zmierzać do uzyskania dowodów, które miałyby zostać wykorzystane w innym postępowaniu. Powództwo o ustalenie nie może prowadzić do samodzielnego ustalania uprawnień, jeżeli rozstrzygnięcie o nich jest nierozzerwalnie związane z rozstrzygnięciem określonych stosunków prawnych (tak też SN w uchwale z dnia 12 kwietnia 2001 r., III CZP 8/01, OSNC rok 2001, nr 10, poz. 146).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy wskazać należy, że powódka poprzez wytoczenie powództwa opartego na przepisie art. 189 k.p.c. nie zmierzała do definitywnego usunięcia zagrożenia swoich praw, lecz do uzyskania dowodów w postępowaniu wpieryw podatkowym, później zaś sądownoadministracyjnym, a właściwie do przeprowadzenia postępowania dowodowego w zakresie, w którym w ww. postępowaniach jej odmówiono przeprowadzenia, w celu uzyskania orzeczenia sądu powszechnego o mocy wiążącej organy podatkowe i sądy administracyjne (art. 365 § 1 k.p.c.). Takie powództwo jest niedopuszczalne, bowiem powódka może i powinna szukać ochrony prawnej w postępowaniu wpieryw administracyjnym (podatkowym), a później sądownoadministracyjnym. Nie jest dopuszczalne wytoczenie powództwa z powołaniem się na przepis art. 189 k.p.c. tylko w tym celu, by

przeprowadzić dowody uznane przez inny organ za zbędne, niedopuszczalne czy sprekludowane. Konstatacja ta ma charakter szerszy, bowiem można sobie wyobrazić, gdy strona postępowania przed sądem powszechnym, która uchybiła terminu na zgłoszenie dowodów w tym postępowaniu lub której wnioski dowodowe sąd pominął, a strona w przewidzianym terminie i formie nie zwróciła sądowi na to uchybienie uwagi, przez co utraciła prawo powoływania się na to uchybienie w dalszym toku postępowania, następnie wytacza powództwo w celu ustalenia w oparciu o „utracone” dowody pozytywnych dla siebie twierdzeń, tj. w celu uzyskania prejudykatu dotyczącego ustalenia części relewantnych okoliczności faktycznych. Takie porównanie najlepiej uwidacznia nieprawidłowość stanowiska powódki. Konstytucyjne prawo do sądu, na które się powołuje powódka (art. 45 Konstytucji RP), nie oznacza, że każda istotna okoliczność zostanie zbadana przez sąd zgodnie z żądaniem powódki, lecz że o jej prawach i obowiązkach będzie orzekł właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd – zgodnie z ustalonymi dla tego postępowania regułami, które interpretuje sąd w danym postępowaniu, i która to interpretacja może być następnie poddana kontroli instancyjnej (art. 78 oraz art. 176 ust. 1 Konstytucji RP). Fakt, że określone dowody zostały uznane za zbędne w postępowaniu podatkowym nie oznacza, że mogą być one przeprowadzane przez sąd powszechny. Do kontroli prawidłowości postępowania administracyjnego powołane są sądy administracyjne, a nie powszechne (art. 177 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 1 – 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 2325 w zw. z art. 177 Konstytucji RP). Ewentualne uchybienia – jeśli oczywiście zaistniały – Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Ł. mogą być poddane kontroli tylko w toku instancji przez Naczelny Sąd Administracyjny, poprzez złożenie przez powódkę skargi kasacyjnej (art. 173 § 1 p.p.s.a.), nie zaś uzupełniane przez sąd powszechny na podstawie art. 189 k.p.c. Tymczasem analiza żądania i osnowy pozwu, a w szczególności zawartych w nim wniosków dowodowych wskazuje, że powódka żądała przeprowadzenia dowodów uznanych za nieistotne w pierw przez organy podatkowe, a następnie – wskutek wszczęcia postępowania sądowego zmierzającego do kontroli decyzji organów podatkowych pod względem zgodności z prawem (art. 1 § 2 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych, tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 137) – przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Ł. jedynie w celu dokonania odmiennych ustaleń faktycznych, niżli zostało to poczynione w postępowaniu podatkowym oraz w postępowaniu o sygnaturze I SA/Łd 843/19 toczącym się przed WSA w Łodzi. Pozew zatem nie zmierzał – wbrew jego twierdzeniu – do zapewnienia powódce ochrony prawnej oraz prawa do sądu, lecz w celu orzeczenia przez sąd powszechny odmiennie, niż sąd administracyjny. Powódka zatem zmierzała do zapewnienia sobie prawa do dwóch dróg sądowych, a nie prawa do sądu, o którym mowa w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.

W tym miejscu zauważyć należy, że powództwo oparte o przepis art. 189 k.p.c. może być uwzględnione tylko wtedy, gdy spełnione są dwie przesłanki merytoryczne: interes prawny oraz wykazanie prawdziwości twierdzeń powoda o tym, że dany stosunek prawny lub prawo rzeczywiście istnieje. Przy czym pierwsza z wymienionych przesłanek, określana jako przesłanka skuteczności, decyduje o dopuszczalności badania i ustalania prawdziwości twierdzeń powoda, czyli ustalania istnienia przesłanki zasadności powództwa (tak słusznie SA w W. w przywołanym wyroku z dnia 18 stycznia 2018 r., V ACa 1038/17). Ponieważ Sąd Okręgowy uznał, że powództwo oparte na przepisie art. 189 k.p.c. w kształcie zgłoszonym w pozwie, zarówno co do żądania głównego, jak i co do żądania ewentualnego, jest niedopuszczalne, zbędne było ustalenie, czy zaistniały okoliczności podniesione w pozwie dotyczące stanu niewypłacalności pozwanej ad 1, ewentualnie braku winy powódki w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości pozwanej ad 1. Stąd też wnioski dowodowe powódki z punktu IV. pozwu jako nieistotne podlegały pominięciu na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. Z tych samych przyczyn Sąd pominął również przedłożone przez powódkę dokumenty finansowe pozwanej ad 1 i nie czynił w oparciu o nie ustaleń faktycznych dotyczących sytuacji finansowej pozwanej ad 1.

Na marginesie należy, w ocenie Sądu Okręgowego, zwrócić uwagę na kwestię, która najwidoczniej umknęła powódce. Otóż wiążący charakter decyzji podatkowej, której adresatem jest spółka, w postępowaniu dotyczącym odpowiedzialności członka zarządu spółki na podstawie art. 116 o.p. oraz nieuczestniczenie w postępowaniu podatkowym dotyczącym zobowiązań podatkowych spółki jej (byłego) zarządcy jako strony postępowania podatkowego nie są specyficzne dla stosunków administracyjnoprawnych, co wymaga udzielenia ochrony prawnej przez sąd powszechny. Podnieść bowiem należy, że podobnie jest w przypadku postępowań sądowych (procesów) opartych na przepisie art. 299 k.s.h. – w takim postępowaniu pozwany (były) członek zarządu spółki nie może

kwestionować zasadności roszczenia powoda wobec spółki uwzględnionego prawomocnym wyrokiem lub zrównanym z nim co do mocy prawomocnym nakazem zapłaty. Jak bowiem wskazano w wyroku SN z dnia 7 lutego 2007 r. (III CSK 227/06, OSNC - Zb. dodatkowy 2008 nr A, poz. 19; podobnie SN w wyroku z dnia 17 lipca 1997 r., III CKN 126/97, OSP 1998 nr 3, poz. 62): „Jeżeli wierzyciel dochodzący roszczenia przewidzianego w art. 299 k.s.h. przedstawia prawomocny wyrok stwierdzający zobowiązanie spółki, sąd nie może badać, czy stwierdzone w nim zobowiązanie istnieje i w jakim rozmiarze.”. Powyższa pogląd, mimo że ugruntowany w judykaturze, może być oczywiście kwestionowany przez członka zarządu i badany przez pryzmat prawa do sądu (zgodność powyższego rozumienia art. 299 § 1 k.s.h. z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ale tylko w procesie wytoczonym przez wierzyciela spółki w oparciu o art. 299 § 1 k.s.h. lub ewentualnie, o czym była mowa powyżej, w procesie wytoczonym przez (byłego) członka zarządu spółki przeciwko wierzycielowi spółki na podstawie art. 189 k.p.c. w zw. z art. 299 § 1 i 2 k.s.h., tj. w procesie, którego przedmiotem jest roszczenie wywiedzione ze stosunku zobowiązaniowego o charakterze deliktowym lub ewentualnie którego przedmiotem jest ustalenie nieistnienia takiego stosunku zobowiązaniowego. Nie może to jednak podlegać badaniu w procesie opartym o przepis art. 189 k.p.c. i wykreowanym li tylko na potrzeby ustalenia okoliczności istotnych z punktu widzenia odpowiedzialności podatkowej powódki, o których orzekają przesłankowo organy podatkowe, a kontrolę legalności ich działań i decyzji prowadzą sądy administracyjne. Ewentualna niezgodność z Konstytucją RP lub innymi aktami krajowymi lub międzynarodowymi dotyczącymi ochrony praw człowieka i obywatela przywołanej przez WSA w łodzi wykładni art. 116 § 1 i 2 o.p., wedle której decyzja o odpowiedzialności osoby trzeciej za cudze należności jest odrębną decyzją od decyzji wymiarowej adresowanej do podatnika, czy płatnika, co oznacza to, że w postępowaniu w sprawie odpowiedzialności osoby trzeciej nie można kwestionować wcześniejszych ustaleń, dokonanych przez organ w toku postępowania podatkowego wobec podatnika (płatnika), dotyczących podstawy opodatkowania, wysokości podatku, itp., może być podnoszona tylko w postępowaniu sądownoadministracyjnym, którego przedmiotem jest badanie legalności decyzji podatkowych, ewentualnie w drodze skargi konstytucyjnej, po wyczerpaniu toku instancji przed sądami administracyjnymi (art. 79 ust. 1 Konstytucji RP). Nie jest jednak dopuszczalne badanie tej wykładni art. 116 o.p. przez sąd powszechny, a w razie podzielenia zapłaty powódki, ustalanie przez ten sąd okoliczności faktycznych na potrzeby postępowania podatkowego w sposób wiążący dla organów podatkowych i sądów administracyjnych.

Niezależnie od powyższego Sąd Okręgowy uznał, że całkowitą rację ma pozwana ad 1 wskazując, że nie posiada legitymacji biernej w powództwie w kształcie zgłoszonym przez powódkę, bowiem ani nie jest stroną spornego z powódką stosunku prawnego, jak też nie zagraża jakimkolwiek prawu powódki, jak też nie ma jakiegokolwiek interesu prawnego w ustaleniu, czy powódka dopełniła swoich obowiązków w złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości pozwanej.

O kosztach procesu należnych pozwanemu ad 2 Sąd orzekł w punkcie 3. wyroku na podstawie art. 32 ust. 3 zd. 1. ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 762) oraz art. 99 w zw. z 98 § 1 i 3 k.p.c. i w zw. z § 2 pkt 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 265). Sąd nie znalazł podstaw do odstąpienia na podstawie art. 102 k.p.c. od obciążania powódki kosztami procesu, bowiem w niniejszej sprawie nie zaszedł wypadek szczególnie uzasadniony. Wręcz należy stwierdzić, że zasądzenie tych kosztów na rzecz pozwanego ad 2 jest zasadne z punktu widzenia słuszności, bowiem powódka zdecydowała się dopozwać (...) I. (...) w Ł. mimo, że po odpowiedzi na pozew pozwanej ad 1 oraz po rozstrzygnięciu Sądu Apelacyjnego w Łodzi w przedmiocie jej zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 5 września 2019 roku w sprawie o sygnaturę akt 1 Co 142/19 powinna powziąć istotne wątpliwości odnośnie do zasadności swojego powództwa, w tym przeciwko pozwanemu ad 2. Przypomnieć zatem należy, że w postanowieniu z 30 grudnia 2019 roku, tj. wydanym na rok przed złożeniem wniosku o dopozwanie (...), Sąd Apelacyjny w Łodzi wskazał, że powódka nawet nie uprawdopodobniła roszczenia, co jest przesłanką udzielenia zabezpieczenia, bowiem żądanie zmierza nie do ustalenia stosunku prawnego lub prawa (co jest dopuszczalne na gruncie art. 189 k.p.c.), lecz ustalenia stanu faktycznego lub faktów, co nie może być przedmiotem odrębnego postępowania, jest to bowiem domena wyłącznie organów procesowych właściwych do rozpoznania sprawy. Powódka, która mimo to domagała się objęcia powództwem również (...), zastępowanego

przed (...) obligatoryjnie przez (...), musiała się również liczyć z koniecznością zwrotu przeciwnikowi kosztów procesu adekwatnych do wartości przedmiotu sporu.

ZARZĄDZENIE

Doręczyć pełnomocnikowi powódki odpis wyroku z uzasadnieniem.